

Vragen en Antwoorden proefeiland Knokke

Op vraag van de Vlaamse overheid is in het Marien Ruimtelijk Plan een zone afgebakend bestemd voor de bouw van een proefeiland voor de zeewering ten oosten van de haven van Zeebrugge. Doel van het proefeiland is onderzoek te kunnen doen naar de effecten van nieuwe methodes van zeewering, zoals een vooruitgeschoven zeewering.

Wat is het doel van het proefeiland?

Het proefeiland heeft als doel nieuwe methodes voor zeewering te testen.

Hierdoor zal noodzakelijke praktijkervaring opgedaan worden met maatregelen op zee en meer inzicht verworven worden over het functioneren van een zeewering in de zee.

Waarom wordt nu een eiland gebouwd?

In 2011 stelde de Vlaamse overheid het Masterplan kustveiligheid voor met maatregelen om de veiligheid te garanderen tot 2050. In dat kader worden momenteel op verschillende plaatsen langs de kust dijken verhoogd, stranden verbreed. Maar wetenschappers verwachten dat de gevolgen van de klimaatverandering ernstiger zullen zijn dan gedacht in 2011. Om de veiligheid ook na 2050 of bij een snellere zeespiegelstijging te garanderen, startte de Vlaamse Regering in december 2017 het complex project kustvisie op. Doel is te onderzoeken welke bijkomende maatregelen nodig zijn op de dijken, op het strand of in de zee om de veiligheid te garanderen tot 2100.

Om de veiligheid te garanderen tot 2100 volstaat de huidige aanpak niet meer en is er nood aan nieuwe manieren om hogere waterstanden en golven - met zwaardere overstromingen en stormschade tot gevolg – op te vangen. Het proefeiland heeft als doel nieuwe methodes voor zeewering te testen.

Is dit eiland een eerste stap naar het langgerekte eiland waar aan gedacht wordt in het kader van binnenvaart langs de kust?

De aanleg van het proefeiland staat los van de vraag naar mogelijkheden voor binnenvaart langs de kust. Het marien ruimtelijk plan doet hier ook geen uitspraak over.

In het complex project kustvisie zal onderzocht worden welke bijkomende maatregelen nodig zijn op de dijken, op het strand of in de zee om de veiligheid te garanderen tot 2100. Daarbij zal in beeld gebracht worden wat deze maatregelen betekenen voor de maatschappelijke functies langs de kust zoals wonen, recreatie, natuur en economie.

Waarom onderzoek op een eiland?

Dankzij de uitvoering van het Masterplan Kustveiligheid is er veel praktijkervaring met het gebruik van zand voor de versterking van de bestaande zeewering en de instandhouding van de stranden. Deze ervaring is toegespitst op de bestaande ligging van de zeewering op de dijk en op het strand. Een vooruitgeschoven zeewering kan ook een oplossing zijn voor forsere zeespiegelstijgingen. Hiermee is er aan de Vlaamse Kust nog geen praktijkervaring.

Via een proefeiland kunnen op locatie testen uitgevoerd worden om zo inzichten te verwerven die niet uit schaalmodellen en labotesten kunnen verkregen worden. Binnen de sector van de

waterbouw is het gangbaar om bij een studie volgende stappen te doorlopen: desktopstudie, labotesten of testen op schaalmodel en indien nodig testen op locatie.

Wat is de meerwaarde van het proefeiland en kan je daaruit leren?

Het primaire leerdoel is het praktijkonderzoek van de effecten van het eiland op de omgeving (vb. stromingsrichting en -sterkte) en van de omgeving op het eiland (vb. erosie, aangroei ...).

De resultaten uit deze praktijktest zullen gebruikt worden als input voor het ontwerp van de toekomstige zeekering, zoals momenteel onderzocht in het complex project Kustvisie.

Een proefeiland is een meerwaarde voor onderzoeksvragen die niet of minder efficiënt kunnen onderzocht worden met labotesten of op het strand zoals bv:

- Hoe steil moet het strand worden aangelegd als de waterdiepte vergroot door een stijgende zeespiegel?
- Hoe leggen we een grote hoeveelheid zand in zee (> 10 miljoen m³) aan die stabiel is?
- Hoe reageert 'een grote hoeveelheid zand op de plaatselijke stromingen?
- Hoe zal de hydrodynamiek van de omgeving veranderen, met mogelijke implicaties op het marien ecosysteem rond het testeiland?
- Hoe kan het ontwerp van het testeiland zoveel mogelijk aangepast worden zodat geen afbreuk wordt gedaan aan de aantrekkingskracht van het zeelandschap voor toerisme en recreatie?

Hoe zal dit proefeiland eruit zien?

Het proefeiland komt in een zoekzone ten oosten van de haven van Zeebrugge. Slechts een deel van de zoekzone zal ingevuld worden met het proefeiland. Het grootste gedeelte van het eiland blijft beneden de laagwaterlijn.

De exacte vorm en ligging van het eiland liggen nog niet vast en zullen verder bepaald worden tijdens het voorafgaand onderzoek.

Welke procedure wordt gevolgd voor de aanleg van het proefeiland?

Omwille van de ligging van het proefeiland wordt de federale vergunningsprocedure gevolgd.

Waarom ligt er nu een platform in zee voor Knokke?

In juli en augustus voert een aannemer metingen uit om de bodemlagen van de zee langs de oostkust (van Wenduine tot aan de Nederlandse grens) in kaart te brengen. Daarom ligt er momenteel een platform in zee voor de kustlijn van Knokke.